

Posudek vedoucího bakalářské práce

Eva Škvárová – Nábytkářská firma Emil Gerstel Prague a její spolupráce s architekty

Bakalářská práce Evy Škvárové je zaměřena na oblast, která dosud zůstává spíše na okraji zájmu českého dějepisu umění – na nábytkářskou výrobu meziválečného Československa a podíl architektů na její stylové podobě. Zatímco uplatňování progresivních modernistických a posléze funkcionalistických tendencí v interiérové tvorbě již byla věnována soustředěná pozornost zejména v souvislosti s návrhy a individuálním přínosem významných osobností (např. J. Kotěry, J. Vaňka, J. Halabaly či A. Loose), je oblast komerčněji zaměřené zakázkové či sériové produkce, často těžící z historických vzorů, stále považována za uměleckořemeslně méně hodnotnou. Firma Emil Gerstel Praha je většinou přiřazována právě k těm nábytkářským firmám, v jejichž produkci převažují historizující formy. Potřeba reagovat – ať už s kladným či negativním závěrem - na tento obecně přijímaný názor se stala východiskem autorčiny práce.

Práce je přehledně a systematicky koncipována a z její struktury je zřetelně patrné, jak velkou důležitost a důraz autorka kladla na metodiku výzkumu a práce s prameny, následně i na analýzu získaných poznatků a konečně i formulaci vyplývajících závěrů. Zatímco v kapitole věnované vývoji firmy a roli Emila a Bedřicha Gerstela na její umělecké profilaci autorka převážně těží z již publikovaných prací (Kubů) a firemních propagačních materiálů, v následujících kapitolách již plně vychází z vlastního průzkumu a dokumentace několika vybraných, z hlediska meziválečné užití tvorby významných interiérů realizovaných firmou.

Za důležitý příklad technologicky špičkové realizace v historizujícím stylu autorka zvolila interiér v nedávných letech restaurované vily Otto Petschka (pozn. - autorka se liší ve skloňování příjmení, používá i tvar Petschky), dnešního sídla ambasády USA. Sleduje technické provedení jednotlivých prvků, zvažuje možné inspirační zdroje novorokokové úpravy (F. de Cuvillies) a poukazuje na podstatnou úlohu a vliv projektanta vily, jímž byl méně známý architekt Max Spielmann.

Za druhý příklad, ilustrující schopnost Bedřichem Gerstelem vedené firmy zpracovat pojetím zcela odlišnou, ze stylového hlediska avantgardní zakázku, je zvolena část interiérového vybavení Müllerovy vily v Praze-Střešovicích. Na základě písemných pramenů, zejména ze stavebníkovy korespondence s architektem A. Loosem a jeho asistentem H. Kulkou, byl zjištěn a detailně studován Gerstelův podíl na realizaci interiéru a mobiliáře. V závěru je zhodnocen význam možnosti kontaktu firmy s tvorbou A. Loose a dopad na vlastní produkci firmy.

Obdobně autorka dohledává a sleduje také další důležité realizace - byt O. a J. Semlerových v Plzni, zámek v Panenských Břežanech, byt V. M. a B. Havlových, stručněji doplňuje i některé drobnější zakázky vznikající v kontaktu s architekty či podle vlastních návrhů Bedřicha Gerstela.

Na rozbor řešení interiérů autorka navazuje samostatnou částí zaměřenou na posouzení role a vlivu spolupracujících architektů, v první řadě V. Grégra. Studium archiválií, případně firemních reklamních materiálů a dobové fotografické dokumentace otvírá v tomto směru další širší možnosti, např. v dosud nezkoumaných souvislostech spolupráce s architektem F. Roithem.

K podstatným kladům a přínosům bakalářské práce Evy Škvárové patří zejména práce s archivními materiály, počínaje jejich poměrně složitým vyhledáváním až po vyhodnocení informací, využitelných z pohledu zpracovávaného tématu. Dalším pozitivem je autorčina důslednost, s níž studuje vzhled Gerstlerovou firmou zhotovených a dochovaných interiérů, především nábytkového zařízení, použitých materiálů, ale i barevnosti a technických detailů provedení. Rozborem se úspěšně snaží vytknout základní stylové principy, charakteristické jak pro tvorbu Bedřicha Gerstela, tak pro spolupracující architektky. Bakalářská práce tak bezesporu přináší podstatný posun nejen v poznání a hodnocení firmy Gerstel, ale i v širších souvislostech problematiky prvorepublikové interiérové tvorby.

Kladné ocenění zaslouží také obsažná a textovou část názorně doplňující obrazová příloha. Drobnou vadou, která však neubírá na významu autorčiných zjištění a závěrů, je formální úroveň práce – množství drobných gramatických „překlepů“ (s milnými představami – s. 46; Vladimír, hollywoodem - s. 57), jejichž příčinou je nejspíše časový tlak při dokončování práce. zřejmý

Bakalářskou práci Evy Škvárové považuji za velmi zdařilou a odborně přínosnou, neboť dokládá nejen studentčin odpovědný přístup ke zpracování zvolené problematiky a znalosti v oboru, ale i její nadání odborně postihnout a uměleckohistoricky analyzovat dosud stranou stojící téma.

Doporučuji proto práci k obhajobě.

V Plzni, 8. 6. 2015

PhDr. Jan Mergl, Ph. D.